

# Ydelsesbeskrivelse 2

## SEL § 108 tilbud på

### Center for Døvblindhed og Høretab (CDH)

#### 1. Formål

Formålet er at tilbyde voksne mennesker med funktionsnedsættelsen døvblindhed et døgntilbud, hvor den enkelte beboer trives og udvikles samt opnår størst mulig grad af selvstændighed og indflydelse på eget liv og samfundsliv. Grundlaget herfor er at skabe et trygt og respektfuldt miljø, med fokus på at se den enkeltes udfoldelsesmuligheder og tilpasse tempoet og de fysiske rammer til den enkelte beboers behov.

Der er tre ydelsesindhold på SEL § 108 tilbud på CDH, og ud fra målgruppebeskrivelsen matches beboerne til det ydelsesindhold, der tilgodeser den enkelte beboers behov for social- og specialpædagogisk bistand.

Specialektoren

Socialfaglig konsulent  
Vibeke Müller  
Direkte: 25458196  
v.muller@rn.dk

01.11.2016

#### 2. Målgruppe

##### Målgruppebeskrivelse – Ydelsesindhold 2

Voksne mennesker med funktionsnedsættelsen døvblindhed, med omfattende behov for social- og specialpædagogisk bistand i form af kommunikativ støtte, guidning, tolkning og vejledning i forhold til strukturering af hverdagen, praktisk hjælp ved personlig hygiejne, måltider, praktiske opgaver samt pleje i forhold til fysisk handicap.

##### Døvblinde mennesker med

- særlig brug for social- og specialpædagogisk bistand til opretholdelse af struktur og trygge rammer for at mindske risikoen for udadrettet og selvskadende adfærd
- særlig behov for god tid til alle aktiviteter, idet beboeren på grund af kognitiv og kommunikativ funktionsnedsættelse har lang latenstid i forhold til måden at forstå og reagere på

##### Døvblinde mennesker med behov for personlig og praktisk hjælp til omsorg og pleje grundet

- fysisk handicap herunder spasticitet, tracheostomi, epilepsi, sonde m.v.
- aldring
- vedvarende fysisk svækkelse grundet sygdom

### 3. Pædagogiske tilgange

#### Der lægges i indsatsen vægt på:

- At skabe livskvalitet for den enkelte
- At skabe kontinuitet, genkendelighed og overblik i hverdagen
- At skabe fællesskab og forventningens glæde
- At udvikle færdigheder
- At selvstændighed, selvforståelse og selvfølelse styrkes
- At brugerne er aktive i egne valg
- At brugernes sanseapparat stimuleres
- At udvikle partnerkompetence<sup>1</sup>

For at understøtte overstående, baseres indsatsen på følgende tilgange, som er relevante og begrundede i forhold til målgruppens behov.

#### **Kommunikationspædagogisk tilgang**

Tilgangen har fokus på at anvende alle tilgængelige kommunikationsformer i kommunikationen med den enkelte. Formålet er, at den enkelte forstår og bliver forstået.

##### - **Døvblindespecifik tilgang**

I kommunikationen med døvblindfødte mennesker er det vigtigt, at al kommunikation er tilpasset den enkelte. Der tages udgangspunkt i totalkommunikation, som blandt andet er taktil kommunikation, berøring og bevægelse, billedstøttet kommunikation, konkrete og symboler, håndalfabet, og ikke konventionelle tegn borgeren selv udvikler. Alle disse kommunikationsformer kræver hos personalet særlig viden om medfødt døvblindhed, en høj grad af indlevelse og viden om den enkelte, samt fysisk kontakt 1:1. Al kommunikation foregår mellem den enkelte borger og en kommunikationspartner, da kollektiv kommunikation ikke er mulig.

#### **Neuropædagogisk tilgang**

Tilgangen har fokus på hjernens funktion. Formålet er at give borgeren mulighed for at trække på sine stærke sider inden for områder som opmærksomhed, kommunikation, hukommelse, orienteringsevne og social funktion.

#### **Relationspædagogisk tilgang**

Tilgangen har fokus på samspelet mellem mennesker. Formålet er at udvikle den enkeltes selvforståelse, selvværd og selvtilid.

#### **Sanseorienteret tilgang**

Tilgangen har fokus på at stimulere én eller flere sanser. Formålet er at fremme en persons funktionsevne.

#### **Kognitiv tilgang**

Tilgangen har fokus på sammenhængen og den gensidige påvirkning mellem tanker, følelser, krop og handlinger. Formålet er at ændre tanke eller handling og derved opnå mere positive følelser.

#### **Ikke-konfronterede og konfliktnedtrappende tilgang**

Tilgangen har afsæt i Low Arousal. Formålet er at forebygge problemskabende adfærd, nedtone konflikter samt forhindre magtanvendelser.

---

<sup>1</sup> Partnerkompetence; personer i den døvblindes netværk/nærmiljø, som med faglig viden om den enkeltes funktionsnedsættelse er i stand til at synliggøre den døvblindes kompetencer og dermed udvikling af den døvblindes potentialer

#### 4. Status

Med udgangspunkt i § 141 handleplanen/den kommunale bestilling udarbejdes der individuelle planer, og der arbejdes systematisk med opfølgning og udvikling heraf. Der udarbejdes status, som fremsendes til handlekommunen én gang årligt og evt. efter aftale. Handlekommunen inviteres til statusmøde på CDH én gang årligt.

#### 5. Fysiske rammer

Bolig og fællesarealer er tilrettelagt hensyntagende og kompenserende. Der er i de udvendige og indvendige fysiske rammer taget højde for, at beboerne kan få de nødvendige taktile informationer samt visuelle / auditive støtte.

Dette ses blandt andet ved, at der i gulvet / belægningen er ledelinjer, rumlefter samt opsat pejlemærker, så det er muligt for beboerne at mærke, hvor de er. Der er også indrettet med kontraster, så beboerne får de optimale muligheder for at udnytte deres evt. synsrest.

De fælles køkkener er indrettet således, at der i madlavningen lægges vægt på dufte som et vigtigt informations- og kommunikationsredskab

Beboerne har adgang til de øvrige faciliteter, der hører til CDH, herunder aktivitetshus, udearealer, værksteder m.v.

Beboerne tilbydes tidssvarende boliger med eget bad.

#### 6. Personale

Personalet består af pædagoger, pædagogmedhjælpere, Social og Sundhedsassistenter, Social og Sundhedshjælpere, pædagogstuderende, husassistent, økonoma og afdelingsleder som alle i forhold til deres funktion, har de nødvendige kommunikations kompetencer. Det pædagogiske arbejde er organiseret i faglige og tværfaglige teams.

På CDH spiller det tværfaglige samarbejde en central rolle. Derfor arbejdes der tæt sammen med øvrige medarbejdere med specifikke kompetencer, såsom pædagoger fra dagtilbud, lærere, psykolog, ergo- og fysioterapeuter, sygeplejerske, socialrådgiver, døvblindevejleder/ konsulenter, forflytningsinstruktører og seksualvejleder. Derudover er der personale med specialviden om syn og hørelse, mobility og taktil kommunikation. Hertil kommer en fællesfunktion med kontorpersonale, rengøring og pedel.

Der er et højt fagligt niveau, og derfor vægtes uddannelse og kurser særdeles højt. Nyansatte gennemgår basisuddannelsen for døvblindepersonale. Alle medarbejdere deltager i uddannelse vedr. tegnsprog/taktil kommunikation. National grunduddannelse tilbydes pædagogisk personale senere i ansættelsen. Der er for enkelte medarbejdere mulighed for at specialisere sig indenfor et specifikt område.

## 7. Indhold i ydelsen

### **Nattevagtsdækning**

- Vågen nattevagt delt mellem flere beboere
- Ved behov tilses beboerne om natten

### **Socialpædagogisk dag i botilbuddet**

- En ugentlig socialpædagogisk dag med fokus på kommunikation og brugerinddragelse.
- Med udgangspunkt i "Dansk kvalitetsmodel på det sociale område"<sup>2</sup> arbejdes der lokalt i botilbuddene med kommunikation og brugerinddragelse som udvalgte temaer. Beboerens kommunikative ressourcer og forudsætninger for brugerinddragelse skal således afdækkes og dokumenteres i de individuelle planer. Den socialpædagogiske dag har en central funktion i forhold til afdækning af beboernes ressourcer og forudsætninger, idet observationer og erfaringer herfra anvendes som dokumentation.

### **Social- og specialpædagogisk træning/støtte Kommunikation**

- Vedligeholdelse og udvikling af samspil og kommunikative kompetencer, herunder brug af totalkommunikation
- Tolkning af kendt og kompetent personale
- Generel information, planlægning og forberedelse ift. dagligdagen - Udvikling af partnerkompetence

### **Socialt samspil, netværk og relationer**

- Vedligeholdelse og udvikling af sociale kompetencer
- Støtte og hjælp til at udvikle og/eller bevare kontakten til nærmeste pårørende/netværk.
- Støtte til deltagelse i samfundslivet
- Støtte til at skabe indhold i fritiden

### **Personlig og praktisk hjælp**

- Massiv kommunikativ og omfattende praktisk hjælp ved almindelig personlig hygiejne
- På grund af beboerens behov for at have tæt fysisk kontakt i forhold til at kunne kommunikere prioriteres den personlige hygiejne højt

### **Omfattende støtte og hjælp til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet**

- Oprydning/rengøring i lejligheden
- Tøjvask, sortering m.v.
- Tilberedning af alle måltider
- Personlige indkøb

---

<sup>2</sup> Dansk kvalitetsmodel handler om at forbedre kvaliteten på de sociale tilbud. Det sker ved at indsamle og formidle viden om, hvad der virker i praksis. Gør vi det, vi siger, vi gør?

### **Pleje fysisk handicap**

- Omfattende pleje kontinuerligt over dagen, eks. ift. ernæring, tracheostomi, epilepsi m.v.

Det forudsættes, at beboeren tillige visiteres til dagtilbud, herunder eks. aktivitets- og samværs-tilbud eller voksenundervisning, 4 dage pr. uge i tidsrummet fra kl. 08.30-15.00/fredag kl. 14.00.

I tilfælde af sygdom, der medfører, at en beboer ikke kan benytte sig af dagtilbuddet, vil personalenormeringen kunne tilgodeses op til 14 dages sygdom i boligen indenfor taksten. Såfremt beboeren vedvarende ikke kan benytte sit dagtilbud, vil der blive taget kontakt til handlekommunen. Dette med henblik på udvisitering af aktivitets- og samværstilbud og bevilling af takst for dagtimer i botilbuddet.

Ved helt særlige situationer, og i en afgrænset periode, hvor behovet for støtte ændres markant, vil der blive taget kontakt til handlekommunen vedrørende bevilling af tillægsydelse.

Hvis beboerens behov over tid afviger i forhold til den matchede målgruppebeskrivelse og ved varig/længerevarende ændring i behovet for social- og specialpædagogisk bistand vil der være mulighed for matchning til andet ydelsesindhold.

## **8. Generelt for alle SEL § 108 tilbud**

### **Ledsagelse**

Ledsagelse ved besøg hos forældre / nærmeste pårørende kan ydes op til 4 gange årligt. Beboeren betaler for selve transporten.

Der ydes vederlagsfri personaleledsagelse til én årlig fælles tur tilrettelagt af tilbuddet á max. 7 dages varighed. Det forudsættes, at den enkelte beboer er i stand til at deltage i feriearrangement, hvor enten hele botilbuddet eller en gruppe rejser sammen – med personalenormering som i dagligdagen. Den enkelte unge betaler for eget ferieophold.

Herudover leverer botilbuddet, vederlagsfrit for beboeren, ledsagelse til formål, som er fastlagt i beboerens handleplan.

### **Transport**

Botilbuddet tilbyder nødvendig transport til eventuel behandling, der er relateret til årsagen for beboerens ophold i botilbuddet, når beboeren ikke selv kan transportere sig. Beboeren betaler ikke for denne transport.

Udover transport i behandlingsøjemed, ydes der af botilbuddet vederlagsfri transport i forbindelse med aktiviteter, der er aftalt i forbindelse med udarbejdelse af handleplan for beboeren, og som ligger udenfor egentlige fritidsaktiviteter, indkøb, besøg m.v.

## Behandling

### Specifikke målrettede opgaver, rådgivning og vejledning

- Fysioterapeutisk / ergoterapeutisk bistand
  - Efter faglig terapeutisk vurdering kan der ydes behandling op til 1 time samlet pr. uge
  - Undersøgelse og udredning af funktionsniveau
  - Rådgivning og vejledning til beboere og personale
  - Hjælp til at sikre, at beboerne har de rette hjælpemidler
  - Hjælp til at vurdere personlige hjælpemidler
- Psykolog bistand
  - Rådgivning og vejledning af fagpersonale
  - Undersøgelser og vurderinger af beboerne
  - Tværfagligt samarbejde
  - Kortere samtaleforløb med beboerne
- Mobilityinstruktion
  - Rådgivning, vejledning og undervisning af beboere og personale i mobility, mobilityteknikker og hjælpemidler
  - ADL<sup>3</sup>-teknikker og aktiviteter i samarbejde med ergoterapeut og personalet omkring beboerne
    - Vurdering og tilrettelæggelse af tilgængelighed af det fysiske miljø, både ude og inde
- Sygeplejefaglig bistand
  - Rådgivning og vejledning til beboere og personale, herunder
    - Opfølgning, støtte og kontrol vedrørende beboere i medicinsk behandling
    - Opmærksomhed og reaktion på bivirkninger vedr. beboere i medicinsk behandling
    - Opmærksomhed og reaktion på bivirkninger af behandlingen
- Audiologisk bistand
  - Høreprøver
  - Kontrol, tilpasning og service af høreapparat og andet høreteknisk udstyr
    - Vejledning, rådgivning og undervisning af brugere og personale vedrørende høreapparater, cochlear implant (CI)<sup>4</sup> og FMudstyr<sup>5</sup>

### Samarbejde omkring psykiatrisk konsulentbistand

- Afdækning, rådgivning og vejledning i forhold til evt. psykiatiske problemstillinger
- Gennemgang af medicin og opfølgning på medicinering 2 x årligt

### Samarbejde, rådgivning og vejledning i øvrigt

- Øre- og øjenlæge samt synspædagog og hørekonsulenter
- Ortopæder
- Kost- og ernæringsvejledning

---

<sup>3</sup> ADL = Almindelig daglig levevis

<sup>4</sup> Et cochlear implant er et elektronisk apparat (CI) der overtager funktionen af et defekt indre øre (sneglen).

<sup>5</sup> Et FM-udstyr er et trådløst system, hvor signalet fra en mikrofon kan modtages direkte i brugerens høreapparat

Beboere i botilbud får medicin og lægehjælp under samme betingelser, som gælder for andre befolkningsgrupper. Det vil sige, at eventuel egenbetaling afholdes af beboerne selv.

Grundet kommunikationsformerne kræves der ved behandling tilstedeværelse af en kendt og kompetent kommunikationspartner.

### **Øvrige ydelser indeholdt i et SEL § 108 botilbud**

Hjælpe midler, der er til fælles brug for beboerne i et botilbud for voksne, stilles til rådighed som led i tilbuddet. Beboeren søger handlekommunen om hjælpemidler, som er personlige for den enkelte, idet de alene anvendes af den pågældende og f.eks. medtages under ophold uden for tilbuddet.

### **Valgfrie ydelser i SEL § 108 tilbud**

Feriearrangement er ikke en del af indholdet i tilbuddet, men en valgfri ydelse, som beboeren kan vælge at tilkøbe.

Beboeren kan købe kost af botilbuddet. Prisen herfor beregnes og opkræves af tilbuddet direkte fra beboeren. Prisen indeholder dækning af udgifter til råvarer og moms.

Madfremstilling er en del af botilbuddets pædagogiske indsats, og beboerne deltager som udgangspunkt heri. Såfremt en beboer ikke deltager i madfremstillingen, kan handlekommunen vælge at opkræve kostforarbejdningsbidrag fra beboeren.

Udover dette kan der tilkøbes en servicepakke indeholdende forsikring, rengøringsartikler samt vaskepulver.

Udgangspunktet er, at længerevarende botilbud er umøblerede, og at beboerne selv står for indkøb af møbler og andet inventar til deres egen bolig, og selv afholder udgiften hertil.

Beboerens egenbetaling til husleje, vand, varme og el opkræves af og betales direkte til handlekommunen.